

Bwletin Awdurdod S4C - Mawrth 2002

CYFARFOD AGORED - RHYDAMAN

Fe gynhaliodd yr Awdurdod Gyfarfod Agored ar nos Iau, 28 Chwefror 2002 yn Theatr y Glowyr, Rhydaman lle bu dros hanner cant o bobl yn bresennol. Yn ogystal â Chadeirydd yr Awdurdod, Elan Closs Stephens, bu'r Prif Weithredwr, Huw Jones, a'r Cyfarwyddwr Rhaglenni, Huw Eirug, yn cymryd rhan yn y drafodaeth. Roedd Aelodau eraill yr Awdurdod hefyd yn bresennol i wrando ar y drafodaeth ac i gael sgwrs anffurfiol â'r cyhoedd cyn ac ar ôl y cyfarfod. Ymhlith y materion a drafodwyd oedd:

Y Defnydd o Saesneg Mewn Rhaglenni Cymraeg

Mynegodd aelod o'r gynulleidfa anfodlonrwydd gyda'r defnydd o Saesneg o fewn rhaglenni megis *Porc Peis Bach* a *Pam fi Duw?* Teimlwyd os mai rhaglenni Cymraeg oeddynt ni ddylid cynnwys unrhyw Saesneg ynddynt. Mynegodd gwyliwr arall farn wahanol trwy ddweud bod yna le ar gyfer y fath ddefnydd o Saesneg o fewn rhai rhaglenni Cymraeg. Gellid dadlau, er enghraifft, fod y defnydd o iaith mewn rhaglen fel yn *Pam fi Duw?* yn adlewyrchu'r ardal yr oedd y gyfres wedi'i lleoli ynddi. Soniodd aelod arall o'r gynulleidfa fod rhaglenni megis *Pam fi Duw* hefyd yn gallu denu pobl oedd yn dysgu'r iaith neu nad oedd yn teimlo'n hyderus wrth ddefnyddio'r iaith. Roedd rhaglenni o'r fath felly yn ymestyn y gynulleidfa ar gyfer rhaglenni Cymraeg. O ganlyniad, teimlwyd gan rai ei bod hi'n bwysig iawn i ddarparu rhaglenni gyda gwahanol gyweirnodau.

Chwaeth

Pwynt arall a godwyd oedd bod elfennau di-chwaeth o fewn rhai rhaglenni a rhoddwyd *Noson Lawen* fel esiampl penodol. Atebodd Huw Eirug fod S4C yn ymwybodol bod disgwyliadau'r gwylwyr yn creu ffin ac roedd y Sianel yn cymryd gofal mawr i geisio sicrhau nad oedd artistiaid yn croesi'r ffin hynny. Ond derbyniwyd y byddai rhai yn cael eu pechu gan gynnwys rhai rhaglenni. Cyfeiriodd Elan Closs Stephens hefyd at y ffaith fod gan S4C ganllawiau tynn yr oedd disgwyl i gwmnïau cynhyrchu gadw oddi mewn iddynt o safbwynt chwaeth a gwedduster. Yn wir, yr oedd gan S4C grwp o bobl oedd yn monitro'r gwasanaeth ac yn nodi unrhyw fannau lle'r oeddynt yn meddwl bod y canllawiau wedi'u torri. Felly, yr oedd hyn yn rhywbeth yr oedd y Sianel yn cymryd o ddifrif.

Pobol y Cwm

Wrth sôn am groesi'r ffin ynglyn â chwaeth cyfeiriwyd at *Pobol y Cwm*. Teimlodd rhai bod pawb yn y sebon opera yn croesi'r ffin bob nos gyda'r holl gymeriadau yn cario ymlaen a'i gilydd. Fel ag yr oedd pethau, awgrymwyd y dylid felly ei darlledu ar ôl 10 o'r gloch y nos gyda rhybudd arni.

Aeth aelod arall o'r gynulleidfa ymlaen i ddweud nad oedd *Pobol y Cwm* yn cynnig yr un lefel o fwynhad ag yr oedd yn y gorffennol. Roedd y gyfres wedi bod yn boblogaidd am gymaint o amser ond nawr roedd hi'n syndod faint o wylwyr a oedd wedi bod yn ffyddlon oedd wedi rhoi'r gorau i'w gwyllo. Teimlwyd ei bod wedi mynd yn gyfyng iawn gydag ond tri lleoliad – y Deri, y siop, a thy y myfyrwyr. Os taw'r bwriad oedd i bortreadu pentref nodweddiadol o bentrefi Cymru ni ellid meddwl am unrhyw bentref nad oedd ganddi ysgol gynradd a chapel yn rhan o'i bywyd. Hefyd, dywedwyd os bosib fod yna o leiaf rhai priodasau hapus ym mhob pentref.

Gwnaeth aelod arall o'r gynulleidfa gyfeirio at yr hyn a welwyd fel ymosodiadau *Pobol y Cwm* (a rhaglenni eraill) ar Gristnogaeth. Teimlwyd yn benodol for yna enghreifftiau o ddeialog oedd yn dilorni y bywyd Cristnogol mewn ffordd na fyddai'n cael eu caniatáu yn achos crefydd eraill. Roedd yna dueddiad i danseilio popeth oedd yn gysylltiedig â'r Capel Gymraeg ar *Pobol y Cwm* yn ddiweddar ac nid oedd hynny yn dderbyniol. Ychwanegodd aelod arall o'r gynulleidfa fod yna ddigon o straeon y gellid sefydlu o gwmpas elfennau positif y Capel yn y Gymru gyfoes.

Nododd Elan Closs Stephens y pwyntiau a wnaethpwyd a chadarnhawyd y byddai S4C yn codi'r pwyntiau hyn gyda'r BBC oedd yn cynhyrchu'r gyfres. Aeth Huw Jones ymlaen i ddweud yr hyn fyddai'n ddiddorol oedd ceisio deall beth oedd tu ôl yr ymateb i *Pobol y Cwm*. Roedd straeon tebyg, er enghraifft, o fewn cyfresi sebon Saesneg megis *Emmerdale*, *Eastenders* a *Coronation Street*.

Heno a Wedi 6

Holwyd am y penderfyniad i ddod i ben â *Heno* a chyflwyno yn ei lle rhaglen *Wedi 6* a oedd yn cael ei gweld yn rhaglen rhy fyr. Atebodd Huw Eirug mai pwrpas *Wedi 6* oedd i adlewyrchu gymaint o gymunedau Cymru â phosib. Roedd nifer o ardaloedd eraill yng Nghymru yn croesawu dyfodiad *Wedi 6* gan fod eu cymunedau nhw bellach wedi cael sylw. Roedd S4C hefyd yn awyddus i ddefnyddio'r awr roedd *Heno* yn cael ei darlledu ynddi i gynnig mathau gwahanol o raglenni. Roedd yn dda i weld bod *Rownd a Rownd* wedi cael ymateb positif iawn yn ei slot newydd am 6.30 pm, a bod roedd *Byd Pws* hefyd wedi bod yn llwyddiannus yn y slot yma. Gan wrth gwrs barchu'r farn a fynegwyd, roedd S4C ar hyn o bryd yn hapus gyda'i phenderfyniad i ddod â *Heno* i ben a chynnig rhaglenni eraill yn ei lle.

Pencadlys S4C

Holwyd os oedd S4C wedi ystyried symud pencadlys S4C allan o Gaerdydd i rywle fel Gwynedd, Ceredigion neu Sir Gâr er mwyn dod yn agosach at y gynulleidfa craidd a hefyd i hybu'r economi. Teimlwyd bod gan Gymru ar hyn o bryd ddau economi. Roedd dwyrain Cymru'n ffyniannus dros ben ac ardaloedd fel Sir Gâr yn dioddef. Atebodd Elan Closs Stephens fod lleoliad y pencadlys yn rhywbeth i'w drafod yn ofalus. Roedd S4C yn ymwybodol fod y mater o symud sefydliadau allan o Gaerdydd ar yr agenda wleidyddol ar hyn o bryd. Cyfrifoldeb yr Awdurdod oedd i ystyried y cwestiwn yng ngoleuni ei phrif gyfrifoldeb o sicrhau gwasanaeth deledu o'r safon uchaf posib

Er hynny, roedd yn bwysig i gadw mewn cof mai dim ond 10% o wariant S4C oedd tu fewn i'r pencadlys. Roedd y 90% arall o'r gwariant yn y cwmnioedd bychain mewn ardaloedd fel Gwynedd, Llandeilo a Llanelli. Yn y cwmnïau annibynnol roedd y cyfleoedd ar gyfer cynhyrchwyr, pobl camera, actorion, ac ati. Y cyfleon tu fewn i'r pencadlys oedd i fod yn dechnegwyr, cyfreithwyr, a phobl costau ariannol. Wedi dweud hynny, yn amlwg fe fyddai symud nifer of swyddi da i unrhyw ardal yn cryfhau'r ardal honno. Roedd hyn yn fater y byddai'n rhaid i S4C roi meddwl pellach iddo. Y brif ystyriaeth i'r Sianel er hynny oedd sut y gallai gwasanaethu ei wylwyr ar y sgrîn orau, a chadw unrhyw wariant nad oedd yn cyfrannu at y gwasanaeth ar y sgrin i'r ffigwr isaf posib.

Rhaglenni Cerddorol

Soniwyd fod Cymru i fod yn wlad y gân, ond nid oedd yna lawer o ganu ar y teledu. Tra roedd canu ymlaen adeg yr Eisteddfod nid oedd llawer yn cael ei gynnig ar wahân i hynny. Dymunwyd gweld unigolion a chorau yn canu, nid yn unig corau meibion ond corau cymysg hefyd er mwyn annog pobl ifanc i ganu mewn corau. Awgrymwyd y byddai Alwyn Humprheys yn siwr o fod yn fodlon darparu rhywbeth. Dylai S4C annog y fath hyn o beth. Cyfeiriwyd hefyd yn ôl i'r 1960au pan oedd gan Raymond Edwards raglen lle'r oedd corau pentrefi yn canu, ac awgrymwyd bod yna dal i fod ddigon o gorau pentref ar gael i wneud rhaglen debyg. Atebodd Huw Eirug ei bod hi'n ddi-ddorol sylwi nad oedd yna lawer o raglenni canu bellach yn cael eu darlledu yn gyffredinol y dyddiau hyn, gan gynnwys ar y sianelau Saesneg. Yr hyn oedd yn tueddu digwydd oedd cael cwpl o ganeuon o fewn rhaglen sgwrsio – fel oedd yn digwydd yn *Nia* er enghraifft. Er hynny, yr hyn yr oedd S4C yn ceisio ei wneud oedd i ganolbwyntio ar greu cyngherddau arbennig a digwyddiadau. Rhoddodd yr esiampl o'r gystadleuaeth ar gyfer corau a lansiwyd pythefnos ynghynt ac a fyddai'n cael ei darlledu yn ystod Gwanwyn 2003.

Planed Plant Bach

Holwyd ynglyn â phenderfyniadau amser darlledu Planed Plant Bach a chyfeiriwyd at y ffaith ei bod yn amser anghyfleus i rai ysgolion. Roedd y ffaith bod yr amser cychwyn yn aml yn newid heb rybudd ar adegau pan oedd golff neu rasmus ceffylau arno hefyd yn achosi problemau i ysgolion oedd eisiau recordio'r rhaglenni. Atebodd Huw Eirug fod y penderfyniad i newid amser Planed Plant Bach a Planed Plant wedi'i gymryd ar ôl ymgynghoriad ac yr oedd y penderfyniad yn adlewyrchu'r adborth a gafwyd oddi wrth nifer o gyrff addysgiadol tu allan i S4C. Mor belled ag oedd y newid amser yny cwestiwn, dywedodd Huw Jones fod rhaid cydnabod bod y criced yn gallu achosi problemau, oherwydd unwaith i'r sianel ddechrau darlledu gem brawf yna roedd y gynulleidfa honno yn disgwyl gweld i'r diwedd. Er hynny, credwyd mai criced oedd yr unig achos lle'r oedd Plant Plant yn cael ei symud ac ar wahân i hynny roedd yr amser darlledu yn un cyson. Serch hyn, fe fyddai swyddogion y Sianel yn cadw golwg ar hwn.

Holodd Elan Closs Stephens ymhellach am Planed Plant Bach, gan ofyn am sylwadau am y rhaglenni. Dywedwyd bod *Tecwyn* y *Tractor* yn plesio'n fawr iawn, ac roedd Sali Mali hefyd yn rhoi mwynhad, fel ag yr oedd *Ding Dong*. Roedd yn drueni nad oedd *Pingu* yn cael ei darlledu bellach. Ar y cyfan yr oedd y plant ysgol yn mwynhau Planed Plant Bach.

Awgrymwyd hefyd y dylai S4C gynnig fwy o raglenni oedd yn canolbwyntio ar rifedd a llythrennedd. Ychwanegwyd at hyn bod yna le hefyd am raglenni dweud storiâu (o'r math 'Jackanory') gan gynnwys cyflwyno hen chwedlau Cymraeg.

Teledu Digidol

Holwyd pryd fyddai teledu analog yn cael ei ddiffodd gyda phawb yn mynd yn llwyr i raglenni digidol. Atebodd Huw Jones nad oedd unrhyw un yn gwybod yn iawn. Roedd y llywodraeth yn gobeithio y byddai hyn yn digwydd rhywbryd rhwng 2006 a 2010, ond ni fyddant yn gwneud hynny hyd nes byddai 95% o'r boblogaeth yn gallu derbyn digidol. Soniodd am focsys ben set ar fin dod ar y farchnad am tua £100 fyddai yn galluogi pobl i gael teledu digidol trwy erial – os yn byw mewn ardal oedd yn gallu ei dderbyn. Unwaith roedd hyn ar gael fe fyddai yna ryw 15 sianel rad ac am ddim ar gael i bobl gan gynnwys S4C digidol, gwasanaethau newydd y BBC, ac ati. Fe allai hyn felly fod yn ddeniadol i bobl a'i perswadio i gael teledu digidol.

*****

CYFARFOD BUSNES - CAERFYRDDIN

Cais S4C am Arian Ychwanegol - Cyfarfodydd gyda Gwleidyddion

Adroddwyd ar cyfarfod a gafwyd gyda Paul Murphy, AS, Ysgrifennydd Gwladol dros Gymru; i drafod cais S4C am gyllid ychwanegol. Y gobaith oedd i drefnu cwrdd â'r Ysgrifennydd Gwladol dros Ddiwylliant, Cyfryngau a Chwaraeon yn y dyfodol agos.

Elusen S4C

Adroddwyd bod Panel yr Apêl wedi cyfarfod ac wedi llunio rhestr fer o'r ceisiadau a dderbyniwyd ar gyfer dewis Elusen S4C yn 2002. Roedd pethau'n symud ymlaen mewn ffordd amserol felly.

Ffigurau Gwyllo

Nododd yr Aelodau y sefyllfa anfoddfaol a nodwyd yn adroddiad y Prif Weithredwr parthed system newydd BARB ar gyfer mesur cynulleidfa. Ychwanegwyd bod y sefyllfa hefyd yn effeithio ar y gweithgareddau masnachol. Roedd y Prif Weithredwr, Rheolwr Gyfarwyddwr S4C Masnachol a'r Pennaeth Ymchwil wedi trefnu i gyfarfod gyda BARB ar 5 Mawrth i drafod y mater ac i weld pa gamau oedd yn cael eu cymryd i geisio adfer y sefyllfa a chael ffigurau y gellid dibynnu arnynt.

BBC

Adroddwyd bod y BBC wedi ysgrifennu yn ddiweddar i ofyn am fwy o fanylion am strategaeth rhaglenni S4C er mwyn medru cryfhau'r trefniadau ar gyfer darparu rhaglenni Cymraeg i'r Sianel. Croesawyd hyn yn fawr. Dyma oedd y cyfnod lle'r oedd S4C yn derbyn cynigion y BBC ac roedd hi'n bwysig fod darlun mor gyflawn â phosibl ganddynt o ddymuniadau a dyheadau'r Sianel.

Ail-leoli Pencadlys S4C

Cyflwynodd y Cyfarwyddwr Materion Corfforaethol adroddiad cychwynol oedd yn gosod allan y prif ystyriaethau ymarferol byddai'n rhaid i'r Awdurdod eu pwysu a'u mesur wrth edrych ar y posibilrwydd o ail-leoli pencadlys S4C. Fe wnaeth yr Aelodau drafod rhai agweddau o'r adroddiad yn y cyfarfod hwn ond y byddai'r drafodaeth yn parhau yn y cyfarfod nesaf.

S4C a'r Mesur Cyfathrebu

Trafododd yr Aelodau rai elfennau yn ymwneud â sefyllfa S4C yn y fframwaith rheoleiddio newydd a fyddai'n cael ei chyflwyno yn y Mesur Cyfathrebu. Y bwriad o hyd oedd i gyhoeddi'r Mseur yn hwyrach yn y Gwanwyn.

Cynllun Corfforaethol 2001-2003 – Adolygiad Diwedd Blwyddyn

Ystyriodd yr Awdurdod y sefyllfa ar y Cynllun Corfforaethol 2001-2003 hyd at ddiwedd y flwyddyn 2001. Nodwyd bod y mwyafrif mawr o'r targedau wedi'u cwrdd. Er hynny, sylwyd bod yr oriau drama a ddarllledwyd yn is na'r hyn a dargedwyd ond nodwyd mai'r anawsterau a gododd yn ystod cynhyrchiad y gyfres *Iechyd Da* oedd yn gyfrifol am hyn.

Ceisiadau Nawdd

Ystyriodd yr Awdurdod bapur a wnaeth osod allan manylion pedwar cais am nawdd. Cytunwyd: Y dylid rhoi nawdd fel a ganlyn:

- Gwyl Ffilm Ryngwladol Caeredin - £10,000
- Cymdeithas Ddawns Werin Cymru - £500
- Clybiau Ffermwyr Ifanc - £5,500
- Black Light – £1,000

Cyflwyniad y Cyfarwyddwr Animeiddio

Rhoddodd y Cyfarwyddwr Animeiddio gyflwyniad ar brosiectau animeiddio S4C ers amser Super Ted. Gwelwyd tâp o glipiau yn dangos *Sam Tân, Hen Wr Lochnagar, Beryl, Gogs, Shakespeare Wedi'u Hanimeiddio; Barber of Seville, Testament, Chwedlau Caergrawnt, Gwr y Gwyrthiau*. Esboniwyd hefyd y cefndir i'r modd yr oedd y gystadleuaeth 'Short Shorts' wedi datblygu a dangoswyd esiamplau o'r storïau animeiddio 45 eiliad. Soniwyd am sut yr oedd y gystadleuaeth yn cefnogi ac yn cynorthwyo tyfu talent yn y diwydiant. Pan ddechreuodd y gystadleuaeth 35 o geisiadau a gafwyd, y llynedd derbyniwyd 200 ohonynt. Eleni byddai'r rhai mwyaf llwyddiannus yn gallu symud ymlaen i arddangos yn y Fforwm Cartwn. Digwyddiad gwerth £1 miliwn oedd y Fforwm Cartwn lle'r oedd dros 800 o bobl yn mynychu o bob cwr o Ewrop. Roedd y Fforwm wedi bod yn rhedeg am 12 mlynedd ac fe'i cynhaliwyd mewn gwlad wahanol pob blwyddyn. Eleni fe fyddai'n cael ei gynnal yn y Faenol, Gwynedd.

Soniwyd yna am gamp *Chwedlau'r Byd Wedi'u Hanimeiddio* lle'r oedd S4C a Chymru wedi ymddwyn fel dolen gyswllt i ddod â'r gwahanol wledydd at ei gilydd i gyflawni cynhyrchiad y 26 chwedl. Gwelwyd esiamplau chwedlau o Taiwan, Denmarc, ac Awstralia. Aethpwyd ymlaen i sôn am y rôl yr oedd S4C wedi ei chwarae yn y fenter Dramâu Shakespeare ar gyfer Ysgolion. Roedd hwn wedi dechrau ar gyfer ysgolion yn Ne Orllewin Cymru dwy flynedd yn ôl; llynedd aethpwyd a'r cynllun i Lundain lle cymerodd 60 ysgol rhan, gyda'r pedwar gorau yn llwyfannu eu dramâu yn Theatr y Duke of York, yn y West End. Eleni fe fyddai'r cynllun yn dod yn ôl i Gymru lle byddai ysgolion hyd a lled y wlad yn cymryd rhan. Roedd yna fwriad i ledaenu'r fenter yn 2003/2004 i'r gwahanol ranbarthau o Loegr, yr Alban a Gogledd Iwerddon.

Materion Eraill

Yn ogystal, trafodwyd neu nodwyd y materion canlynol:

- Adroddiad y Prif Weithredwr – Materion er gwybodaeth
- Y Comisiwn Etholiadol: Adolygiad Darllediadau Gwleidyddol y Pleidiau 2001/2002
- Adroddiad Cwynion
- Adroddiad a Chofnodion cyfarfod y Grwp Cydymffurfiaeth a gynhaliwyd ar 15 Chwefror 2002
- Adroddiad y Wifren Gwylwyr.
- Adroddiad Rheolwr Gyfarwyddwr S4C Masnachol.
- Adroddiad ar y Gwasanaeth Rhaglenni
- Adroddiad Ariannol